

Hyvä suunnittelu – HSK

HSK:n
läpivienti

HSK ?

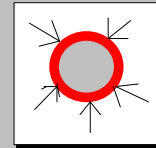

Tietolähteet

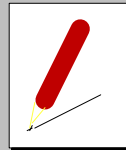

Hyödyt

Suunnittelu-
ympäristö

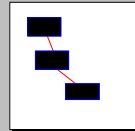

Suunnittelutyökalut

Yrityskokeilut

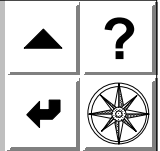
Hyvän
suunnittelun malli

HSK – mitä se on?

1/2

Hyvälle suunnittelukäytännölle ovat ominaisia seuraavat piirteet:

- Se on yhteistyömäistä. Siinä ovat joustavasti mukana asioista tietävät tai suunnittelukohteen kanssa myöhemmin työskentelevät
- Se on tehokasta. Yhteistyömäinen työtapa ei ole tavoite, vaan keino saada hyviä, nopeasti käyttöön otettavia ja hyväksytyjä ratkaisuja
- Se on kirjattua. On olemassa kirjallinen toimintamalli, miten suunnittelu kulkee, mitä papereita suunnittelu synnyttää ja tarvitsee, ketkä ovat suunnittelussa mukana
- Se on tunnettua. Suunnittelussa mukana olevat tietävät suunnittelun vaiheet ja tarpeet. Suunnittelun aloittamisesta ja etenemisestä tiedotetaan mukana olijoille niin, että he voivat tarvittaessa ajoissa valmistautua tarvittaviin suunnitteluvaiheisiin

Seuraava sivu

HSK – mitä se on?

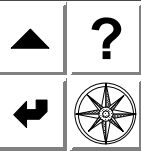
2/2

- Se on työkaluistettua. Suunnittelussa rutiinisti tarvittavia tietoja ja välineitä on yhdessä mietitty, kerätty ja muokattu suunnittelua varten
- Se on sovittua. Kaikki hyväksyvät suunnittelukäytännön, vaikka se ei paras mahdollinen kaikkien kannalta olekaan
- Se ottaa toiminnan mukaan suunnittelukohteeksi teknisen suunnittelun rinnalle
- Se on summautuvaa. Suunnitteluratkaisujen perusteita kirjataan, jotta suunnitelmiin voidaan myöhemmin tarvittaessa palata
- Se on palautetta hakevaa. Toteutetuista suunnitelmista annetaan eriteltyä yksityiskohtaista palautetta kullekin suunnittelualueelle
- Se on kehittyvää. Suunnittelumallia arvioidaan joka suunnitteluhankkeen yhteydessä

Edellinen sivu

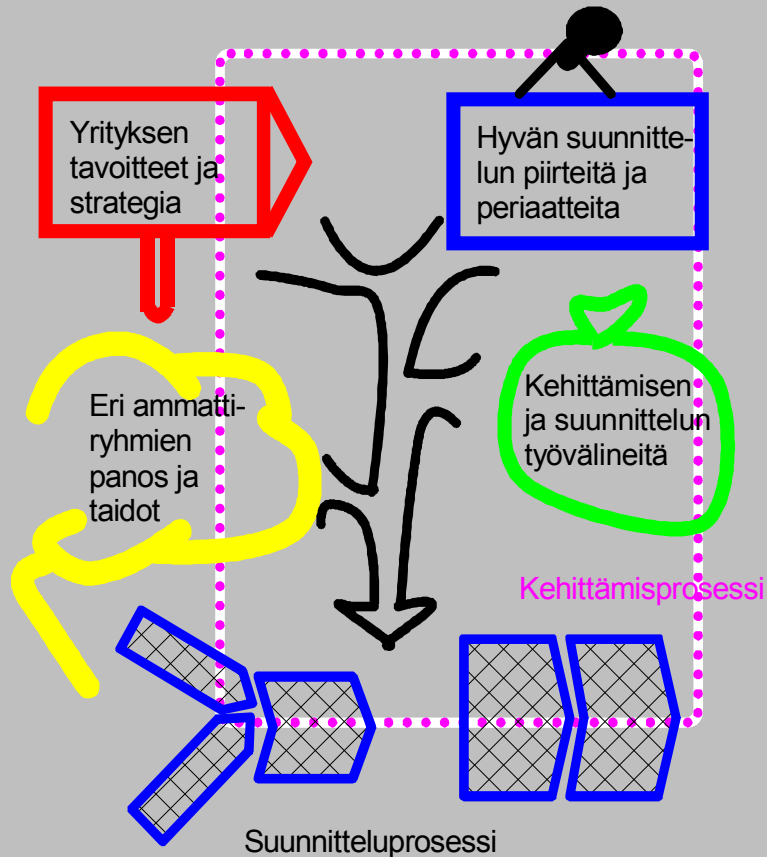
HSK – miten saadaan aikaan?

Hyvän suunnittelukäytännön luominen yrityksen työpaikkasuunnitteluun on kehittämisprosessi, joka viedään läpi yhdessä ja pohjautuu yrityksen kulttuuriin, hyvän suunnittelun periaatteisiin ja suunnittelu- toiminnan tuntemiseen.

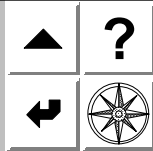
Prosessin aikana joudutaan muokkaamaan tai sovittamaan suunnittelua ja yhteistoimintaa varten erilaisia välineitä.

Esimerkkiprosessi

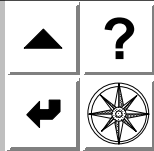
Tietolähteet

Hyvän suunnittelukäytännön keskeisiä kirjallisuusviitteitä on koottu Viibase-tietokantaohjelmalla hallittavaan viitetietokantaan. Tietokannassa ovat kaikkien HSK-projektien käyttämät viitteet.

Käynnistä HSK-Viibase

<	>	Etsi...	
<<	202 [234]	>>	Kysely...
Aihe	työturvallisuus		
Tyyppi	kirjat		
Tekijät			
Vuosi	1992		
Julkaisutiedot	Suunnittelijan suojeleupas		
Saatavuus			
Muistio	Viiteluettelo tärkeimmistä sekä ympäristön ja väest		

Hyödyt

Hyvän suunnittelun tuottamien hyvien työpaikkojen tarve ja merkitys yleensä tunnustetaan, mutta suunnittelussa halutaan myös laskea asioita markkoina. Tässä on siitä muutama esimerkki.

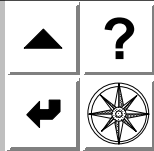
Miten suuria ovat työpaikkojen investointi- ja käyttökustannukset toisiinsa verrattuna

Mitä merkitsee työympäristön laatu poissaoloille

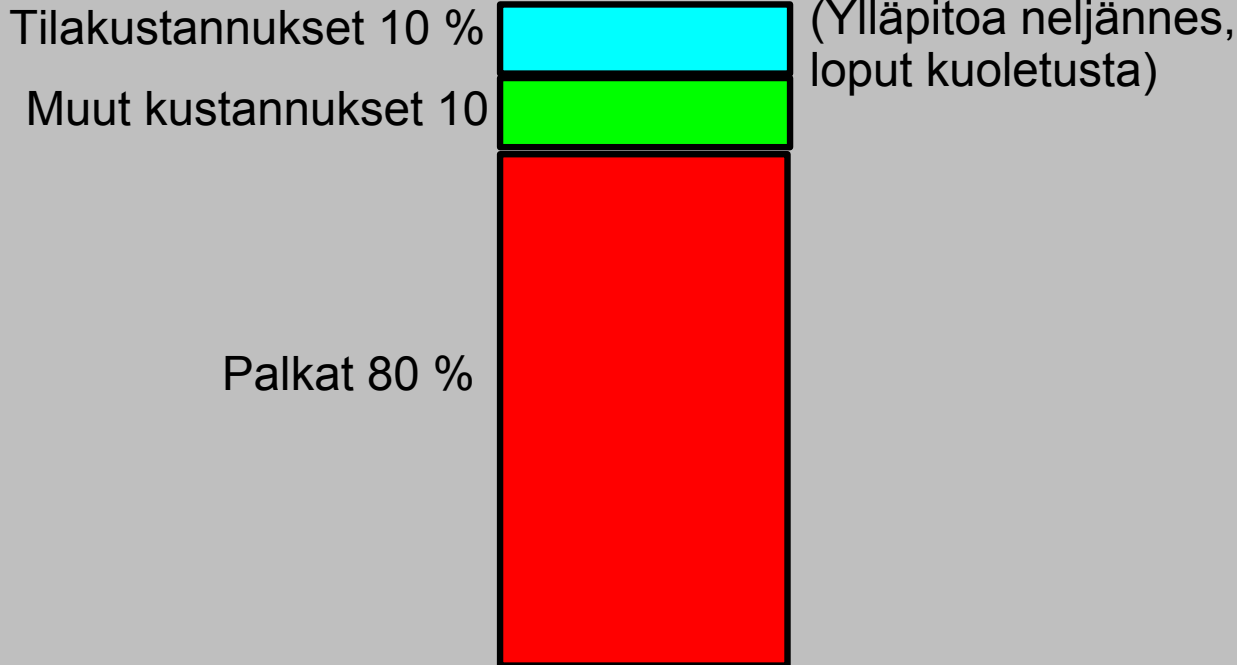
Mitä merkitsee rahassa ennenaikainen työkyvyttömyyseläke

"Hyödyt" – mikä lopulta maksaa?

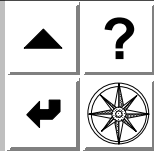

Toimistotyöpaikan investointi- ja käyttökustannukset muotoutuvat seuraavan kaavion mukaisesti:

"Hyödyt" – ehkäistyt poissaolot

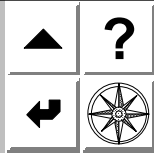

Fyysisen työympäristön laatu	Poissaoloaika (päivää vuodessa)	
	Yksipäiväisinä	Monipäiväisinä
Erittäin hyvä	1.3	11.3
Hyvä	4.1	25.9
Huono	4.0	27.4
Erittäin huono	4.4	27.4

Työympäristön laatu vaikuttaa poissaoloihin. Oheinen tutkimus on ruotsalainen (Höög, J. 1985). Siellä poissaolot ovat Suomen tasoa reilusti runsaampia, mutta suuntaa se ei muuta miksiäkään.

"Hyödyt" – ehkäistyt eläkekustannukset

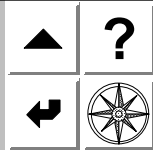

Työkyvyttö-
myysikä

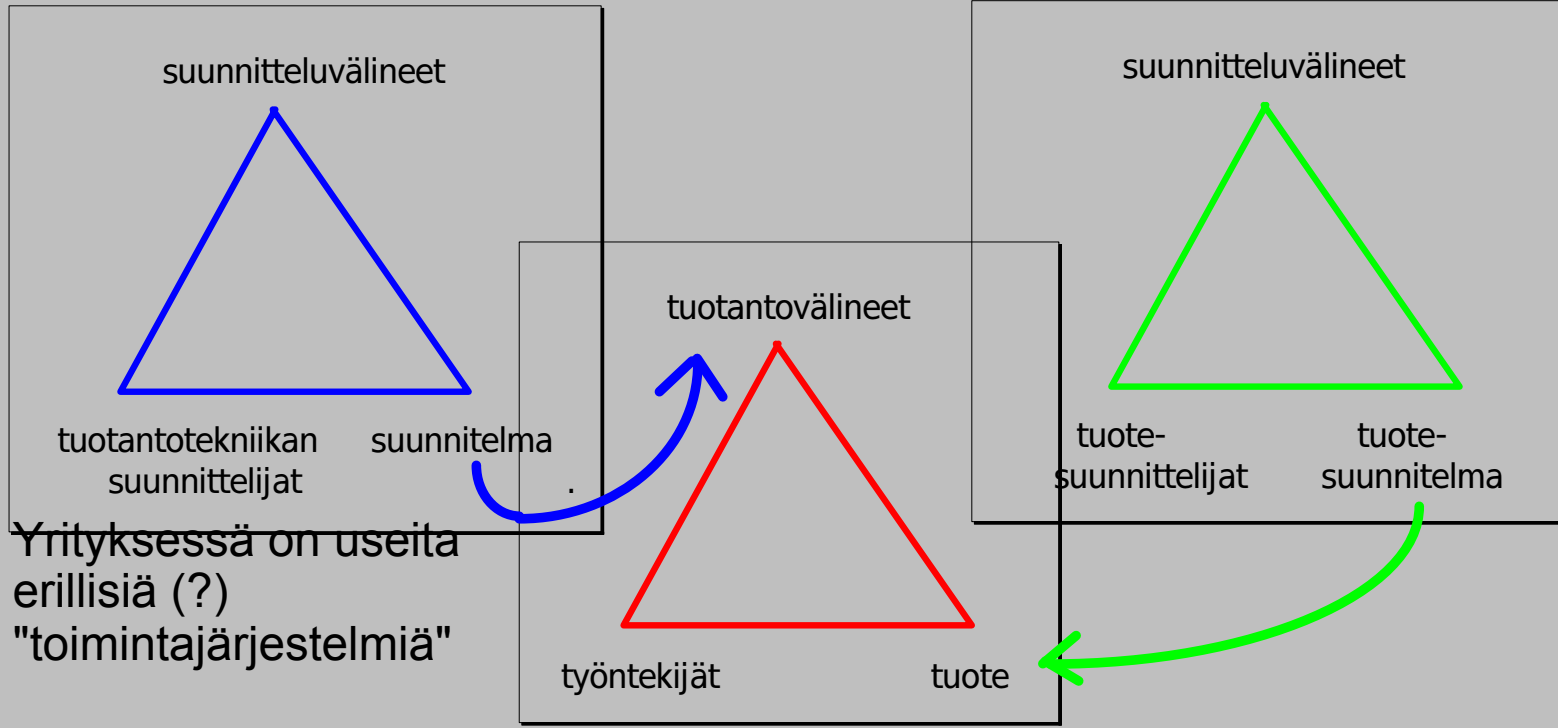
Henkilön palkka mk/kk
5 000 7 000 10 000

25	1,2	1,7	2,4 milj. mk
35	1,0	1,4	2,0 "
45	0,8	1,1	1,5 "
55	0,4	0,6	0,8 "

Jos ison (yli 300 työntekijää) yrityksen työntekijä joutuu työkyvyttömyyseläkkeelle, maksaa yritys joko kokonaan tai osittain eläkekustannukset heti eläkkeen alkaessa. Paljonko kannattaa sijoittaa, jotta tähän tilanteeseen ei jouduta?

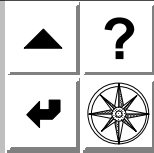
Suunnitteluympäristö

Yrityksessä on useita erillisiä (?) "toimintajärjestelmiä"

Tuotantoteknisen suunnittelun "järjestelmä"

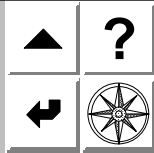
Tuotantoteknisen suunnittelun järjestelmässä on tapahtumassa mm. seuraavia muutoksia:

- Suunnittelun tekijäjoukko laajenee, on opittava hyödyllinen yhteispeli
- Suunnittelun kohteena on tekniikan rinnalla (inhimillinen) toiminta
- Suunnittelu monimutkaistuu, se pitää tehdä tiimeissä
- Suunnittelijoille säilytetään lisää vastuuta lopputuloksesta, pitää löytää osaavia kumppaneita sitä jakamaan.

Työpaikkasuunnittelussa ei kohteena ole enää vain työpaikka, vaan samalla muokataan koko tuotantojärjestelmää. Työpaikkasuunnittelua ei opita "koulussa" vaan vasta käytännössä, toivottavasti nopeasti hyvän toimimintamallin, yrityksen tietoisien suunnittelukäytännön, tukemana.

Tuotesuunnittelun "järjestelmä"

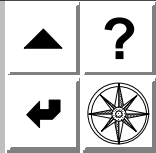

Tuotesuunnittelun järjestelmässä on tapahtumassa mm. seuraavia muutoksia:

- Strateginen suunnittelu korostuu, miten ME pärjäämme
- Kilpailu on kovaa, innovatiivisuus on tarpeen

- Tuotesuunnittelu-aika lyhenee, suuriin muutoksiin ei ole aikaa
- Tuote on saatava nopeasti tuotantoon, sen vaatimukset on otettava ajoissa huomioon.

Työpaikkasuunnittelun kannalta tuote ja sen suunnittelu on varsin merkittävää, on sanottu, että työpaikan ominaisuuksista suurin osa on lähtöisin tuotesuunnittelijan kynästä.

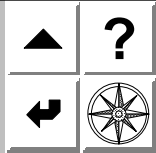

Tuotannon "järjestelmä"

Tuotannon järjestelmässä on tapahtumassa mm. seuraavia muutoksia:

- Työvoima ikääntyy, tarvitaan yksilöllisiä ja joustavia työpaikkaratkaisuja
- Työvoima nuortuu, osataan ja vaaditaan enemmän kuin ennen
- Tuotannossa edellytetään laatua, se näkyy myös työympäristössä
- Tuotanto on joustavaa, samoin ovat työpaikat
- Tuotanto on kevyttä, 'leania', kaikille jaetaan vastuuta
- Kilpailu on kireää, parantamismahdollisuudet kaivetaan esiin
- Markkinoille pitää päästä nopeasti, käyttöönottoajat ovat lyhyitä.

Nykyisin tuotanto ei vain käytä suunnittelun tuloksia, vaan se on itse merkittävä suunnittelija.

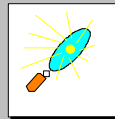

Yrityskokeilut

Hyvä suunnittelukäytäntö -tutkimusohjelmassa käytettiin paljon toimintatutkimuksen mukaista työtapaa. Tämän takia yrityskokeilut ja yritysten henkilöstön osuus tutkimuksessa oli merkittävä. Eri projekteissa oli mukana eri tyyppisiä yrityksiä, kaikki olivat kuitenkin keskikokoisia tai suurehkoja. Siksi tutkimusohjelman tuloksia ei voi niin suoraan soveltaa pieniin yrityksiin.

Yrityskokeiluissa onnistuttiin – laman aiheuttamista viivästyksistä ja monista toteutumattomista suunnitteluhankkeista huolimatta. Aikatestaus on vielä käynnissä, eli miten hyvä suunnittelutapa yrityksissä säilyy ja laajenee.

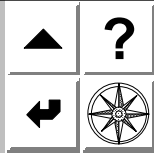
Näistä napeista pääset kunkin projektin yrityskokeilujen

Suunnittelumalli

1/2

Työjärjestelmien suunnittelulla on erilaisia aikajänteitä ja toimintatapoja:

- Strateginen pitkän tähtäyksen suunnittelu
- Projektimainen suunnittelu
- Jatkuva parantaminen
- Ongelmien kartoitus ja korjaus.

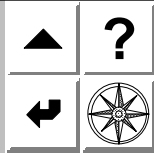
HSK-hankkeissa on eniten ajateltu projektimaista suunnittelua, jossa löytyy esisuunnittelua ja suunnittelua, tavoitteen asettamista ja suunnittelun toteuttamista. Normaalit projektin toimintaan kuuluvat asiat pitäisi olla kunnossa, mutta näin ei näytä aina olevan. Lisänä on vielä se, että monien erilaisten ihmisten mukana olo edellyttää pohtimista, miten asioita esitellään ja käsitellään.

Seuraava sivu

Suunnittelumalli

2/2

Hyvä suunnittelumalli on "täydellinen": se lähtee liikkeelle vanhan toiminnan ja työpaikan tarkastelusta ja jatkuu suunnittelun toteutuksen jälkeen toiminnan tarkasteluun.

Vaikka hyvässä suunnittelussa pyritään kerralla valmiiseen, samalla myönnetään, että aina jää korjattavaa ja opittavaa. Kun suunnittelua on tehty yhdessä vastuuta jakaen, ei syyttävä sormi kuitenkaan osoita suoraan ketään.

Suunnittelumallissa toteutuvat hyvän suunnittelun rakennuspalikat: tavoitteenasettelu, yhteistyö, suunnittelumenetelmät, palaute, tiedotus ja mallin kirjaaminen.

[Edellinen sivu](#)

[Palikkojen tarkempi esittely](#)